

УПУТСТВО

ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА О ЈЕДИНСТВЕНОМ БИРАЧКОМ СПИСКУ¹

I. ПРЕДМЕТ УПУТСТВА

1. Овим упутством прописује се садржај, начин коришћења, вођења, исправљања и закључивања бирачког списка, начин излагања делова бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе, ближа правила о начину вођења посебне евиденције бирачких места и садржина те евиденције, ближи начин размене података који утичу на потпуност, тачност и благовременост вођења бирачког списка, односно на којима се заснивају промене у бирачком списку, начин на који ће се вршити провера бирачких спискова и надзор над провером, као и друга питања од значаја за потпуно и тачно вођење бирачког списка, у складу са законом.

II. САДРЖАЈ И ВОЂЕЊЕ БИРАЧКОГ СПИСКА

1. Садржај бирачког списка

2. Јединствени бирачки списак (у даљем тексту: бирачки списак) као електронска база података јесте јавна исправа у којој се води јединствена евиденција држављана Републике Србије који имају бирачко право и садржи све чињенице о бирачу прописане Законом о јединственом бирачком списку.

2. Вођење бирачког списка

1) Министарство надлежно за послове управе

3. Бирачки списак води министарство надлежно за послове управе (у даљем тексту: Министарство).

Бирачки списак може водити један или више државних службеника.

Државни службеник који води бирачки списак мора имати овлашћење руководиоца органа и квалификовани електронски сертификат издат од овлашћеног сертификационог тела (у даљем тексту: овлашћено лице за вођење бирачког списка).

До закључења бирачког списка Министарство анализира податке из бирачког списка. О уоченим неусклађеностима или нетачностима података доставља надлежном органу из члана 2. став 3. Закона о јединственом бирачком списку извештаје у оквиру система за отклањање утврђених недостатака.

Након закључења бирачког списка Министарство врши све промене у бирачком списку (упис, брисање, измена, допуна или исправка) на начин и по поступку утврђеном законом.

Захтеви за вршење промене у бирачком списку из става 5. ове тачке подnose се Министарству или општинској, односно градској управи по месту пребивалишта подносиоца захтева, односно по месту боравишта за интерно расељена лица.

О непосредно поднетом захтеву за вршење промене у бирачком списку Министарство на начин и по поступку прописаним законом доноси решење одмах, а најкасније у року од 24 часа од пријема уредног захтева.

---

¹ „Службени гласник РС“, бр. 15/12 и 88/18

Када је захтев поднет општинској, односно градској управи овлашћено лице за ажурирање бирачког списка поднети захтев, са прилозима електронским путем доставља Министарству без одлагања, а најкасније следећег дана уколико је захтев примљен непосредно пре истека радног времена.

О захтеву поднетом општинској, односно градској управи Министарство на начин и по поступку прописаним законом доноси решење одмах, а најкасније у року од 24 часа од пријема уредног захтева.

2) Општинска односно градска управа

4. Део бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе, до закључења бирачког списка, ажурира општинска, односно градска управа.

Ажурирање бирачког списка је вршење свих промена у бирачком списку (упис, брисање, измена, допуна или исправка) на начин и по поступку утврђеном законом.

Ажурирање бирачког списка може вршити једно или више лица, која морају имати овлашћење руководиоца органа и квалификовани електронски сертификат издат од овлашћеног сертификационог тела (у даљем тексту: овлашћено лице за ажурирање бирачког списка).

Број овлашћених лица за ажурирање бирачког списка у општинској, односно градској управи утврђује руководилац органа у зависности од броја бирача и броја промена у бирачком списку.

3) Промене у бирачком списку

5. Промене у бирачком списку врше се по службеној дужности и на захтев грађана.

Од проглашења изборне листе подношење захтева за промену у бирачком списку има и подносилац те изборне листе или лице које он овласти и то на исти начин и по истом поступку по коме то право имају и грађани. Уз захтев се прилажу законом прописани докази за вршење промене, а ако захтев не подноси подносилац проглашене изборне листе и дато пуномоћје оверено у складу са законом.

6. За сваку врсту промене орган је дужан да по службеној дужности прибави потребне доказе, а ако то није у могућности дужан је да их достави подносилац захтева.

7. За сваку врсту промене доноси се одговарајуће решење које се доставља лицу на које се промена односи у складу са законом којим се уређује општи управни поступак.

8. Уписивање податка да ће бирач на изборима за народне посланике Народне скупштине, односно на изборима за председника Републике гласати према месту боравишта у земљи по поднетом захтеву грађанина, врши на основу решења општинска, односно градска управа на чијој територији бирач има боравиште у земљи (изабрано место гласања). Изабрано место гласања не може бити на територији јединице локалне самоуправе на којој бирач има пребивалиште.

Захтев за гласање у иностранству подноси се дипломатско-конзуларном представништву Републике Србије. Овлашћена лица дипломатско-конзуларних представништава прослеђују захтеве са потребним доказима надлежној општинској, односно градској управи овлашћеној за одлучивање по захтеву за гласање у иностранству преко посебне странице у оквиру система. Овлашћење за приступ посебној страници у оквиру система бирачки списак, запосленима у дипломатско-конзуларним представништвима издаје министар надлежан за

спољне послове, односно лице које он овласти. Квалификоване електронске сертификате обезбеђује министарство надлежно за спољне послове од надлежних сертификационих тела са чијим сертификатима је технички могуће приступати посебној страници.

Уписивање податка да је бирач поднео захтев да жели да гласа према месту боравишта у иностранству, врши на основу решења општинска, односно градска управа на чијој територији бирач има пребивалиште у земљи.

По доношењу решења о одређивању бирачких места од стране Републичке изборне комисије за гласање на изборима за народне посланике Народне скупштине, односно на изборима за председника Републике, надлежна општинска односно градска управа доноси решење о уписивању податка да ће бирач на изборима гласати према месту боравишта у иностранству и бирачко место на коме ће гласати, односно решење да нису испуњени услови да ће бирач на изборима гласати према месту боравишта у иностранству.

По доношењу решења о уписивању податка да ће бирач на изборима гласати према месту боравишта у иностранству и упису тог податка у бирачки списак, бирач се не уписује у извод из бирачког списка по месту његовог пребивалишта, већ се уписује у извод из бирачког списка према месту боравишта.

Преко посебне странице из става 2. ове тачке надлежна општинска, односно градска управа доставља решења дипломатско-конзуларном представништву које је проследило захтев, ради обавештавања бирача.

Захтев из ст. 1. и 2. ове тачке обавезно мора да садржи следеће податке о бирачу: име, презиме и име једног родитеља; јединствени матични број грађана; општину, односно град и адресу пребивалишта; као и податке о општини, односно граду и адреси боравишта у земљи, односно иностранству, према којој ће бирач гласати на предстојећим изборима и потпис подносиоца захтева.

Сви захтеви се евидентирају кроз попис аката. Предмет се формира као попис аката у коме се евидентирају сви захтеви у складу са прописима о канцеларијском пословању. О сваком захтеву се одлучује у року од 24 часа од пријема захтева.

Податак да ће бирач гласати према месту боравишта у земљи (изабрано место гласања), односно према месту боравишта у иностранству, не може се мењати до окончања изборног поступка.

III. НАЧИН КОРИШЋЕЊА БИРАЧКОГ СПИСКА, ИЗВОДА ИЗ БИРАЧКОГ СПИСКА И УВИД У БИРАЧКИ СПИСАК

9. Бирачки списак и изводи из бирачког списка користите се у складу са законом искључиво у циљу спровођења избора или изјашњавања грађана на референдуму.

Право на увид у бирачки списак има сваки грађанин у циљу провере личних података уписаних у бирачки списак. Увид се остварује на основу захтева бирача, а врши се уношењем јединственог матичног броја грађанина и имена и презимена грађанина и других података који омогућавају аутоматску претрагу података о бирачу у јединственом бирачком списку.

Увид у део бирачког списка може се извршити непосредно у општинској, односно градској управи у којој грађанин има пребивалиште, у складу са законом који уређује заштиту података о личности.

Увид у бирачки списак, у складу са законом који уређује заштиту података о личности, може се извршити и електронским путем на званичној интернет страници Министарства уношењем податка о јединственом матичном броју грађана, а уколико се обезбеде услови и слањем СМС поруке са овим податком на број телефона који се објављује у средствима јавног информисања и на званичној интернет страници Министарства.

Од проглашења изборне листе, право на увид у бирачки списак има и подносилац изборне листе или лице које он овласти у складу са законом и то на исти начин и по истом поступку као и грађани.

У поступку вршења увида у бирачки списак лице овлашћено за ажурирање бирачког списка, лице за пружање техничке подршке градске, односно општинске управе и овлашћено лице подносиоца изборне листе дужни су да поступају у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

IV. ИЗЛАГАЊЕ ДЕЛОВА БИРАЧКОГ СПИСКА ЗА ПОДРУЧЈЕ ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

10. Дан после расписивања избора, општинска, односно градска управа која ажурира бирачки списак за подручје јединице локалне самоуправе излаже део бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе. Део бирачког списка се излаже на тај начин што се путем рачунарске опреме у седишту јединице локалне самоуправе грађанима, уношењем јединственог матичног броја грађанина, омогућава провера да ли су уписани у бирачки списак и да ли су уписани подаци тачни.

Општинске, односно градске управе су обавези да о овом праву грађане обавесте преко средстава јавног информисања, истицањем писменог обавештења на огласним местима органа, предузећа, установа или служби.

V. ОБАВЕШТЕЊЕ О ГЛАСАЊУ

11. Бирач гласа на бирачком месту на коме је уписан у извод из бирачког списка.

Сваком бирачу обавезно се доставља обавештење о дану и времену одржавања избора, са бројем и адресом бирачког места на коме гласа и бројем под којим је уписан у извод из бирачког списка.

Обавештење штампа и доставља општинска, односно градска управа у којој је бирач уписан у извод из бирачког списка.

Обавештење се доставља пре одржавања избора у року утврђеном законом.

VI. ПОСЕБНА ЕВИДЕНЦИЈА БИРАЧКИХ МЕСТА

12. Посебна евиденција бирачких места као електронска база података садржи назив јединице локалне самоуправе, назив, број, адресу, опис и седиште бирачког места.

Посебну евиденцију бирачких места као електронску базу података по одлукама органа за спровођење избора води Министарство за територију Републике Србије и посебно за територију сваке јединице локалне самоуправе.

Ажурирање посебне евиденције бирачких места врши се на основу акта органа за спровођење избора који се достављају општинској односно градској управи односно Министарству одмах након доношења.

Ажурирање посебне евиденције бирачких места за територију јединице локалне самоуправе врши овлашћено лице за ажурирање бирачког списка градске, односно општинске управе.

Општинске, односно градске управе дужне су да у року од 24 часа писмено обавесте министарство о промени неког податка у посебној евиденцији бирачких места за јединицу локалне самоуправе. Уз обавештење доставља се и акт органа за спровођење избора.

Разврставање бирача на бирачка места за јединицу локалне самоуправе врше општинске, односно градске управе до момента закључења бирачког списка.

По закључењу бирачког списка разврставање бирача на бирачка места за све јединице локалне самоуправе врши Министарство уз техничку и другу помоћ градских и општинских управа.

VII. ЗАКЉУЧЕЊЕ БИРАЧКОГ СПИСКА

13. Решење о закључењу бирачког списка доноси и потписује министар надлежан за послове управе (у даљем тексту: Министар) или лице које он овласти у року и са садржајем утврђеним Законом о јединственом бирачком списку и оверава се печатом Министарства.

Министарство оверава штампане изводе из бирачког списка разврстане по јединицама локалне самоуправе и бирачким местима у земљи и иностранству.

Штампани изводи из бирачког списка разврстани по јединицама локалне самоуправе и бирачким местима у земљи и иностранству оверавају се на тај начин што се на последњој страници извода штампа редни број бирача са којим је закључен извод, потпис Министра или овлашћеног лица и отисак печата Министарства.

VIII. РАЗМЕНА ПОДАТАКА ЗА ПРОМЕНЕ У БИРАЧКОМ СПИСКУ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ

1. Министарство надлежно за унутрашње послове

14. Министарство надлежно за унутрашње послове податке из службених евиденција о пребивалишту и боравишту грађана на којима се заснивају промене у бирачком списку, разврстане по врстама промена и јединицама локалне самоуправе, доставља Министарству електронским путем, које их даље разврстава по врстама промена и доставља општинским, односно градским управама надлежним за вршење промена у бирачком списку у роковима утврђеним законом.

Министарство надлежно за унутрашње послове доставља податке бирачког списка у текстуалној датотеци.

Подаци се испоручују у ћириличком формату, изузев података о адреси боравишта у иностранству, док се податак о имену, презимену и имену родитеља припадника националне мањине доставља и на језику и писму националне мањине.

Датотека је именована у формату JBS_MUP_ddmmgggg_hhmm.txt, ddmmgggg је датум експорта података у формату дд – дан, мм – месец и гgg – година и hhmm је време експорта података у формату xx – час и мм – минут експорта података.

Министарство надлежно за унутрашње послове доставља податке преко веб сервиса, а уколико се не успостави такав начин комуникације слањем датотеке. Подаци се достављају у ћириличном формату по UTF-8 стандарду. У

случају да се подаци шаљу преко датотеке, сепаратор реда је CR/LF а сепаратор колоне се усаглашава између учесника комуникације.

Посебна спецификација података, типови и дужине података као и шифарник промена, као Прилог 1 одштампани су уз ово упутство и чине његов саставни део.

2. Министарство надлежно за одбрану

15. Министарство надлежно за одбрану доставља Министарству спискове бирача који су на одслужењу војног рока, на војној вежби или школовању у јединицама или установама Војске Србије у року утврђеном законом.

Спискови који се достављају разврстани су по јединицама, односно установама Војске Србије поред података о бирачима прописаним Законом, садрже и податак о седишту (град, односно општина и адреса) јединице, односно установе.

Подаци у спискове уписују се у табеларној датотеци у ћириличком формату, а подаци о имену, презимену и имену родитеља припадника националне мањине уписују се и на језику и писму националне мањине.

Датотека је именована у формату JBS_MO_Naziv_ddmmgggg_hhmm.xls, где је Naziv назив Јединице/установе Војске Србије, ddmmgggg је датум креирања података у формату дд – дан, мм – месец и гgg – година и hhmm је време креирања података у формату xx – час и мм – минут креирања података.

Подаци се достављају у MS Excel документу и UTF-8 кодном распореду у ћириличном формату, а име и презиме и име родитеља припадника националне мањине и на писму националне мањине и морају бити наведени великим словима.

3. Министарство надлежно за правосуђе

16. Министарство надлежно за правосуђе доставља спискове бирача који су на извршењу кривичних санкција или у притвору у року утврђеном законом.

Спискови који се достављају разврстани су по заводима за извршење кривичних санкција (у даљем тексту: заводи), поред података о бирачима прописаним законом, садрже и податак о седишту (град, односно општина и адреса) завода.

Подаци у спискове уписују се у табеларној датотеци у ћириличком формату, а подаци о имену, презимену и имену родитеља припадника националне мањине уписују се и на језику и писму националне мањине.

Датотека је именована у формату JBS_MP_Naziv_ddmmgggg_hhmm.xls, где је Naziv назив Завода, ddmmgggg је датум креирања података у формату дд – дан, мм – месец и гgg – година и hhmm је време креирања података у формату xx – час и мм – минут креирања података.

Подаци се достављају у MS Excel документу и UTF-8 кодном распореду у ћириличном формату, а име и презиме и име родитеља припадника националне мањине и на писму националне мањине и морају бити наведени великим словима.

4. Регистар матичних књига

16а Министарство преузима податке из Регистра матичних књига који се односе на чињеницу смрти, као и друге податке од значаја за ажурирање, односно вршење промена по службеној дужности у јединственом бирачком списку.

Чињенице и подаци који су уписани у Регистар матичних књига, а који утичу на потпуност, тачност и благовременост вођења бирачког списка достављају се електронским путем општинским, односно градским управама надлежним за вршење промена у бирачком списку у року утврђеном законом.

IX. НАДЗОР

17. Надзор над вођењем бирачког списка и ажурирањем дела бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе врши управна инспекција преко управних инспектора кроз редовне и ванредне инспекцијске надзоре, у складу са законом.

Редовни инспекцијски надзори се врше по годишњем програму рада Управног инспектората.

Управни инспектор у вршењу надзора над вођењем бирачког списка овлашћен је да приступањем централном систему изврши проверу да ли се ажурно извршавају све обавезе вођења јединственог бирачког списка утврђене законом.

Надзор над ажурирањем дела бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе врши се непосредно у општинској, односно градској управи увидом и приступањем електронском систему за вођење дела бирачког списка и провером свих података о бирачима, свих службених евиденција као и доказа на основу којих се врше промене у бирачком списку и посредним надзором увидом у акте, евиденције, податке и документацију које се односе на део бирачког списка јединице локалне самоуправе.

Ванредни инспекцијски надзор обавезан је и врши се у години у којој се одржавају редовни избори, односно када се распишу ванредни избори.

X. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

18. Ово упутство ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Прилог 1.

ПОСЕБНА СПЕЦИФИКАЦИЈА ПОДАТАКА, ТИПОВИ И ДУЖИНЕ ПОДАТАКА, КАО И ШИФАРНИК ПРОМЕНА

Назив	Тип поља и дужина	Опис
Јединствени матични број грађана	Текст, 13 карактера	ЈМБГ исправан и проверен према алгоритму за проверу ЈМБГ.
Име	Текст, 64 карактера	Име лица.
Презиме	Текст, 64 карактера	Презиме лица.
Име родитеља	Текст, 64 карактера	Име родитеља лица.
Датум рођења	Текст, 10 карактера	Датум рођења у формату дд.мм.гггг.
Место рођења	Текст, 64 карактера	Место и општина, односно град рођења, а ако је лице рођено у иностранству и држава рођења.
Пол	Текст, 1 карактер	Пол у формату М/Ж.
Општина пребивалишта	Број, 3 цифре	Шифра општине пребивалишта према шифарнику усаглашеном између учесника комуникације.
Место пребивалишта	Текст, 64 карактера	Насељено место пребивалишта.
Улица пребивалишта	Текст, 128 карактера	Улица пребивалишта.
Кућни број бројчани део пребивалишта	Број, 4 цифре	Број у формату 0000-9999, уколико је ББ уписати 0000.
Кућни број знаковни део пребивалишта	Текст, 1 карактер	Знаковни део броја.
Улаз пребивалишта	Текст, 5 карактера	Улаз пребивалишта.
Спрат пребивалишта	Текст, 5 карактера	Спрат пребивалишта.
Стан пребивалишта	Текст, 5 карактера	Стан пребивалишта.
Општина боравишта	Број, 3 цифре	Шифра општине боравишта према шифарнику усаглашеном између учесника комуникације.

Место боравишта	Текст, 64 карактера	Насељено место боравишта.
Улица боравишта	Текст, 128 карактера	Улица боравишта.
Кућни број бројчани део боравишта	Број, 4 цифре	Број у формату 0000-9999, уколико је ББ уписати 0000.
Кућни број знаковни део боравишта	Текст, 1 карактер	Знаковни део броја.
Улаз боравишта	Текст, 5 карактера	Улаз боравишта.
Спрат боравишта	Текст, 5 карактера	Спрат боравишта.
Стан боравишта	Текст, 5 карактера	Стан боравишта.
Држава боравка у иностранству	Број, 3 цифре	Шифра државе боравишта у иностранству према шифарнику усаглашеном између учесника комуникације.
Место боравишта у иностранству	Текст, 64 карактера	Назив места боравишта у иностранству.
Адреса боравишта у иностранству	Текст, 120 карактера	Адреса боравишта у иностранству.
Датум промене	Текст, 10 карактера	Датум настанка промене у систему МУП у формату дд.мм.гггг.
Врста промене	Број, 2 цифре	Врста промене према шифарнику усаглашеном између учесника комуникације.

Шифарник промена:

Шифра	Назив промене	Поља која се попуњавају
01	Одјава адресе пребивалишта	Стара адреса пребивалишта.
02	Пријава адресе пребивалишта	Нова адреса пребивалишта.
03	Одјава адресе боравишта	Стара адреса боравишта.
04	Пријава адресе боравишта	Нова адреса боравишта.
05	Одјава адресе боравишта у иностранству	Стара адреса боравишта у иностранству.

06	Пријава адресе боравишта у иностранству	Нова адреса боравишта у иностранству.
07	Стицање пунолетства	Подаци о лицу.
08	Стицање пунолетства на дан избора	Подаци о лицу.